

Delavska

GLASILO

PRAVICA

KRŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Vprašanje delavskih strokovnih organizacij

»Slovenski delavec« z dne 1. julija piše o obvezni strokovni organizaciji in zaključuje članek z zahtevo, da se izdela zakon o prisilnem organiziranju delavstva, da se na ta način zaustavi stremeljenja delodajalcev, ki ovirajo organiziranje delavstva.

To svojo zahtevo podkrepljuje »Slovenski delavec« z utemeljitvijo, »da so svobodne delavske strokovne organizacije odpovedale za to, ker se je po teh strokovnih organizacijah razširil strup nezdrave miselnosti tako, da so te organizacije postajale vedno bolj privešek političnih grupacij (strank), katere so uporabljale sile milijonov svojih članov za cilje, ki večinoma niso bili v nobeni zvezi z osnovnim smislom strokovne organizacije.«

Drugo utemeljitev pa, ki je razvidna že iz citirane zahteve podkrepljuje »Slovenski delavec« s trditvijo, da zakon priznava delavcu pravico do organiziranja, vendar je to organiziranje nemogoče zaradi stališča delodajalcev, napram kateremu pa je zakon v sedanjih oblikah nemočen.

Za prvo trditev ima »Slovenski delavec« za svojo ZZZD najbrž najmanj legitimacije, da jo uporablja za svoje namene. Kajti, če bi ta trditev držala, ZZZD sploh ne bi bilo, ker bi njeno mesto lahko zavzemala JSZ, če bi hotela. Ker pa je JSZ hotela in hoče biti svobodna in neodvisna delavska krščanska strokovna organizacija in kot taka noče biti podrejena nobeni politični stranki v svojem delovanju, so vendar, to je danes vsakomur znano, gotovi ljudje ustanovili novo katoliško delavsko organizacijo, ki jim bo v njihovi politični skupnosti služila tako kot bodo oni hoteli. Prav zaradi tega, ker ni hotela JSZ v svoje vrste širiti strupa nezdrave miselnosti, se je pojavila Zveza združenih delavcev. V kolikor pa so druga delavska gibanja zapadla temu strupu nezdrave miselnosti, pa to čisto gotovo ni bilo pravilno in bodočnost sama bo pokazala kvarnost njihovega dela in delavstvo bo samo obračunalo z njimi. Jugoslovanska strokovna zveza bo s svojim pozitivnim delom gotovo učinkovito vplivala na taka nezdrava gibanja. Delavsko vprašanje dandanes ni nobena šala in vedno bolj bo prevladovala med delavstvom zdrava miselnost, ker ga bodo razmere silile k temu. Mi namreč dobro vemo, da je politična stranka eno in delavska strokovna organizacija drugo, torej dva čisto samostojna činitelja, ki sicer lahko eden drugega podpirata v skupnem stremeljenju za istimi cilji, ne moreta se pa zlititi v en sam faktor, ker eden drugega ne moreta biti podrejena. To naše stališče, ki je že staro kot naše gibanje, je seveda neznan in nerazumlivo gotovim gospodom ustanoviteljem ZZZD. Danes pa so ti gospodje navidezno drugega mnenja, ker iščejo med delavstvom legitimacijo za izvedbo svoje prisilne delavske organizacije, pa jim to kakor letošnje leto kaže ne bo uspelo. Naša seja vodstva občini zbor in volitve obratnih zaupnikov so jasno pokazale stališče slovenskega delavstva do svobodnih delavskih organizacij.

Utemeljitev, da je zakon v sedanjih oblikah nemočen napram delodajalcem, ki z vsemi silami ovirajo organiziranje delavstva v njegovih lastnih strokovnih organizacijah, je pa žalostno

K resolucijam občnega zbora Jugoslovanske strokovne zveze

V »Delavski pravici« z dne 15. junija 1939 smo priobčili resolucije, ki so bile sprejete na občnem zboru JSZ dne 11. junija t. l. Zdi se nam pa potrebno, da vsako resolucijo obdelamo še v posebnih člankih. S tem želimo, da bi se naši somišljeniki še podrobneje spoznali s perečimi socialnimi vprašanji. Resolucije o minimalnih mezdah smo že obdelali. V današnjem članku bomo govorili o drugi resoluciji: o zakonu za zavarovanje delavcev.

S tem problemom se ne pečamo prvič. Večkrat smo tekom let opozorili na razne nedostatke. Seveda brez uspešno. Zato ni čudno, da je kriza socialnega zavarovanja vedno večja, zlasti je vedno večje nezaupanje članov do socialnega zavarovanja. To je duhovna kriza socialnega zavarovanja. Gospodarsko krizo pa predstavlja veliki zaostanki na prispevkih.

Duhovna kriza socialnega zavarovanja najbolj nesporno dokazuje, da sloni socialno zavarovanje na napačni upravni podlagi. Sedanjí centralistični in potom raznih odredb citirani upravni sistem onemogoča vsako notranjo zvezo med člani in socialnim zavarovanjem. Notranja povezanost med člani in upravo se odraža najbolj v dejanski odgovornosti uprave in v čutu odgovornosti uprave napram članom. Obeh momentov pri socialnem zavarovanju ni. Uprava socialnega zavarovanja se smatra za popolnoma samostojno, od članov neodvisno, odgovorna je kvečjemu nadrejeni oblasti in faktorjem, od katerih je odvisna.

Upravo tvorijo člani ravnateljstva in predsedstva ter višje uradništvo. Vsakokratni režim imenuje svoje pripadnike. Tako imenovani člani niso in se tudi ne smatrajo za zastopnike članov, ampak za zastopnike režima. Njemu morajo biti pokorni, sicer jih odstavi. Zaradi tega ne čutijo v sebi nobene stalnosti in odpornosti. Takí člani pa ne zavise le od vsakokratnega političnega režima, ampak so več ali manj odvisni tudi od vodilnega uradništva. Delavstvo to dobro ve, zato ne zaupa upravi socialnega zavarovanja. To stanje ho trajalo toliko časa, dokler ne bo članom omogočeno, da posežejo direktno v upravo zavarovanja, to je, da bodo vodili in nadzirali

spričevalo za nekoga drugega, pa ne za nas. Kaj pa se to pravi, da je zakon nemočen? Na ta način je stališče in obnašanje delodajalcev nezakonito in je treba nujno napraviti tej nezakonitosti konec. Vprašamo samo, kdo pa naj zakon štiti? Nezakonito in nedopustno pa bi moralo biti že tako pisanje samo, ker jemlje delavcem vero v zakon in pravičnost sploh. Mi v korist države in ugleda do predpostavljenih čuvarjev zakona zahtevamo, da se zakoni izvajajo do podrobnosti in da se tudi zadostno zaščití delavstvo, ki zakonitim potom zahteva svoje pravice. Delavstvo je treba nujno zaščititi pred podobnimi delodajalci, ki samovoljno zabranjujejo delavstvu možnost zakonite obrambe. Le tako bomo korakali v lepšo bodočnost tudi po svobodnih delavskih or-

upravo in da bo uprava odgovorna prvenstveno članom.

Taka ureditev uprave predstavlja temeljito reformo socialnega zavarovanja. JSZ ve, da mora posegati in sodelovati pri ureditvi vseh delavskih problemov. Zaradi tega je že leta 1929 objavila v »Delavski Pravici« dne 12. septembra svoj predlog za reformo socialnega zavarovanja. Predlog obsega naslednja določila:

1. Okrožni uradi morajo racionalno (smotrno) gospodariti z delavskim denarjem. Odpasti mora določilo, da krijejo slabo gospodarstvo enega okrožnega urada drugi okrožni uradi.

2. Odpasti mora dvojno poslovanje. Dvojno poslovanje povzroča namreč dvojne stroške. Pri sedanjem sistemu opravljajo okrožni uradi in Osrednji urad največkrat isto delo. Za iste primere so naloženi dvojni spisi.

3. Z delavskim premoženjem bi se moralo gospodariti smotrno in v korist članov.

Da se dosežejo ti cilji, je potrebno:

1. Namesto raznih socialnih ustanov: OUZD-ja, bratovske skladnice itd. naj se ustanove popolnoma samostojne, enotne delavske zavarovalnice, katerih področje naj se sklada s področjem delavskih zbornic.

2. Organizacija in poslovanje zava-

rovalnic mora biti enostavno, tako da jo bodo mogli delavci brez težav kontrolirati.

3. Vsi delavci in nameščenci naj bodo enotno zavarovani. V dosegu višjega zavarovanja naj bi se uredilo prostovoljno višje zavarovanje.

4. V svrhu nadzorstva gospodarstva delavskih zavarovalnic naj bi se uvedel poseben gospodarsko-političen oddelek, katerega naloga bi bila, da uvede smotrno gospodarstvo.

5. SUZOR bi bil pri taki preosnovi nepotreben in bi se moral ukiniti. SUZOR predstavlja tudi pri sedanjem sistemu veliko in nepotrebno breme za socialno zavarovanje.

6. Namesto SUZOR-ja naj bi se ustanovila posebna institucija, ki bi bila samo nadzorna oblast in v breme državne proračuna.

Ta predlog je predstavljal rešitev celotnega problema socialnega zavarovanja. Razvoj seveda ni šel v tej smeri in tudi ni upanja, da bi se ta predlog mogel udeležiti v doglednem času. Bo pa moralo kreniti socialno zavarovanje to pot ali bo pa propadlo. Zaradi tega je občni zbor JSZ stavil kot prvo etapo za sanacijo socialnega zavarovanja, samoupravo okrožnih uradov in volitve v okrožne urade ter zavarovanje točnega plačevanja prispevkov za socialno zavarovanje.

V Kočevju rudarji praznujejo

Krizo, katero je preživljalo naše rudarstvo pred leti, smo komaj dobro preboleli, pa se pojavlja, sicer v manjšem obsegu zopet v Kočevju. Že do sedaj na kočevskem rudniku rudarji niso bili polno zaposleni. Vzroki za to so deloma v slabi kvaliteti premoga in zato premajhnih naročil, vendar so rudarji potrpeživi in delali, kljub temu, da je bilo vsak mesec nekaj dni, katere so praznovali. V zadnjem času pa so zaposleni komaj po 15, največ 20 dni na mesec in jim po odbitkih za zavarovanje in davke zelo malo ostane za življenje. Ker je to stanje nevzdržno, je bila pred časom v Belgradu posebna deputacija, katero je vodil poslanec za kočevski okraj dr. Rigler. Ob tej priliki se jim je obljubilo, da bodo že-

leznice vzele nekaj več premoga, prav tako, pa da bodo dobili vojaška naročila. Z vsem tem pa ni bilo nič in se praznuje naprej kakor preje.

Krajevne organizacije rudarjev so za to prosile drugo skupino in Delavsko zbornico, da bi se o tej stvari vršila v Ljubljani konferenca, na kateri bi se proučil položaj in podvzeli potrebni koraki.

V petek 7. julija t. l. se je v Delavski zbornici vršila tozadevna konferenca. Za Delavsko zbornico se je udeležil konference referent Stanko, za II. skupino Pliberšek, za JSZ Rozman in tov. Božič iz Kočevja, za Zvezo rudarjev Arh iz Zagorja in še nekaj zastopnikov iz Kočevja. Na tej konferenci se je proučilo vse možnosti, kako bi se kočevskim rudarjem

v JSZ delali naprej po poti, začrtani od dr. J. Ev. Kreka, branili bomo delavstvo pred kapitalističnim izrabljanjem prav tako pa tudi svarili pred napačno miselnostjo kakih prisilnih delavskih organizacij, ki prav gotovo ne bodo v blagoslov ne delavstvu in ne mirnemu razvoju socialnega vprašanja. Dobro pa je to, da so enkrat gospodje pri ZZZD po velikih ovinkih okrog stoočstotnega katoličanstva, Rerum novarum, Quadragesimo anno, slovenske katoliške skupnosti in zdravega svobodnega delavskega gibanja, pokazali jasno in javno svojo pravo zahtevo po prisilni delavski organizaciji.

Delavstvo bo to zahtevo gotovo dobro razumelo in še bolj aktivno sodelovalo v svojih delavskih svobodnih organizacijah.

Delavstvo najpozitivnejši faktor

Mednarodni urad dela v Ženevi obhaja 20 letnico svojega obstoja. Značilno je, da ni izgubil kljub težkemu svetovnemu položaju na članstvu. Nasprotno že zvišalo se je, česar ne moremo trditi o Zvezi narodov, ki je prav gotovo v razpadu.

Če preiskujemo vzroke temu zadovoljivemu stanju, bomo prišli do naslednjih zaključkov: Mednarodni urad dela je nepolitična ustanova. Njegova naloga je, da se bori za uveljavljanje socialne pravičnosti v državah, ki so njegove članice. Mednarodni urad dela ne služi nobeni državi kot politično orodje. Zaradi česar imajo do njega zaupanje vse države.

To zaupanje temelji tudi v sestavi organizacije urada. To sestavo tvorijo zastopniki vlad, delojemalcev in delodajalcev. Iz te sestave odseva tudi univerzalnost mednarodnega urada. Ta univerzalnost je še bolj podprta z dejstvom, da ima mednarodni urad dela prav ozke stike tudi z izvenevropskimi državami. S tem se je ideja mednarodnostne povezanosti socialnega vprašanja prenesla na vedno širši forum.

Vpliv mednarodnega urada se pozna tudi v delavski socialni zakonodaji v kolonijah. S takim delovanjem mednarodni urad dela vedno bolj ustvarja in izpolnjuje mednarodno delavsko pravo.

Delovanje Mednarodnega urada dela pa ni lahko. Dasi je nepolitična ustanova, vendar mora računati z mednarodnim položajem, ki moti in meša delovanje urada.

Ko obravnava urad razna socialno-politična vprašanja, mora nujno upoštevati gospodarske posledice zaradi vojnega gospodarstva, katero je uvedla večina držav.

Posledice sedanjega oboroženega miru so: Pospešitev izdelovanja in pritegnitev delovnih sil za neproduktivno delo; padeč brezposelnosti; hiter porast državnih proračunov; kritje izdatkov za oboroževanje potom novih davkov in posojil; dvig cen za življenjske potrebščine; inflacijska finančna politika; omejitve uporabe življenjskih potrebščin, torej padeč življenjskega standarda; pritegnitev vedno večjega števila ljudi v vojaško službo. Posledice tega oboroženega svetovnega miru so iz socialnega vidika: Podaljšanje delovnega časa. Potom izjemnih predpisov so v nevarnosti določila zakona o zaščiti mladoletnih. Porast cen življenjskih potrebščin in inflacija povzročita zahtevek delavstva po višjih plačah. S tem nastanejo trenja med delojemalci in delodajalci.

Naloga Mednarodnega urada dela je, da preštudira položaj, ki ga ustvarja sedanja doba mednarodne napetosti in da sestavi predloge, ki naj bi mednarodnim potom odpomogle posledicam te napetosti.

Tudi ta napetost dokazuje važnost Mednarodnega urada dela.

Ne smemo pa prezreti, da vodijo Mednarodni urad dela zastopniki delavcev. Iz sedanjega delovanja urada je razvidno, da je veliko doprinesel k izgraditvi stavbe socialne pravičnosti, da izbegava to, kar loči, in da išče le to, kar naj družijo vse tri sestavnike Mednarodnega urada dela. Vse to pa dokazuje, da je delavstvo najbolj zdrav in najpozitivnejši del človeške družbe.

Vir pri Domžalah

V nedeljo 16. t. m. se bo točno ob 8 dopoldne vršil članski sestanek naše krajevne skupine v prostorih gostilne Marincelj v Dobu. Na sestanku bo poročal zastopnik centrale o prvih pogajanjih s podjetjem. Zato vsi na sestanku.

pomagalo in končno se je sklenilo, da se bo v četrtek 15. t. m. sklicala širša konferenca, in sicer v Kočevju, na katero se bo povabilo vse faktorje, tako politične kot gospodarske in jih zainteresiralo za to težko vprašanje.

Ker je Kočevje zelo izpostavljena točka posebno v narodnostnih ozirih, bi bilo potrebno, da se temu vprašanju posveti nekoliko več pažnje in delavstvo primerno zaposli. Tako stanje prav gotovo ne ustvarja dobrega razpoloženja med delavstvom napram državi in narodu. Zato mora biti skrb vseh odločujočih činiteljev, da brez ozira na kake strankarske pripadnosti prizadeti ljudi, to vprašanje rešujejo objektivno in da imajo pred očmi le interes naroda in države, kar mora biti za vse največje važnosti.

Volilnim odborom za volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov

Navodila za postopek pred volitvami obratnih zaupnikov.

Kljub temu, da bodo novo izvoljeni obratni zaupniki vršili svojo funkcijo dobrih 6 mesecev, so vendarle te volitve spričo razmer in položaja, v katerih se nahajamo, izredne važnosti.

Pred vsem moramo poudariti in opozoriti delavstvo, da so volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov **svobodne in tajne**. Zato naj se delavci v nobenem primeru ne puste od kogar koli vplivati, kakor tudi, da ne vzamejo za resno groženj, s katerimi bi kdor koli hotel vršiti nanje kak pritisk.

Ker skupine še vedno stavlajo vprašanja, koliko zaupnikov se voli v posameznih podjetjih, navajamo člen 5. »Navodil«, ki pravi:

1. Do 20 delavcev volijo vsi enega zaupnika.
2. Od 21 do 50 delavcev se voli največ 3 zaupnike.
3. Od 51 do 100 delavcev se voli največ 4 zaupnike.
4. Od 101 delavca do 150 delavcev največ 5 zaupnikov.
5. Od 151 do 450 delavcev pa največ 6 zaupnikov.
6. Ako je v obratu zaposlenih več kakor 451 delavcev se voli za vsakih nadaljnjih 50 delavcev po 1 zaupnika, skupaj pa delavci ne morejo izvoliti več kakor 16 zaupnikov.

V obratu, v katerem bi hotel kdo doseči sporazum, oz. da bi kdo hotel kar sam izvesti volitve, opozarjamo na to, da je sporazum veljaven po členu 1. »Navodil« le tedaj, ako so nanj pristale najmanj tri petine delavcev in nameščencev, kateri so zaposleni v podjetju. To je važno, ker bo marsikdo skušal volitve izvesti, čeprav ni dalo delavstvo za to svoj pristanek.

Volivne odbore za volitve obratnih zaupnikov dalje opozarjamo, naj dovolj pravočasno sestavijo volivne imenike. V onih obratih, v katerih je več kot 10 nameščencev, je treba sestaviti volivni imenik posebej za nameščence in posebej za delavce. V kolikor volivni odbori še nimajo volivnih imenikov, naj zahtevajo od podjetij, da jim izročijo seznam delavcev. Ako bi katero podjetje ne hotelo izročiti tega seznama volivnemu odboru, je to sporočiti Inspekciji dela, katera izda nalog podjetju, da mora ta seznam izstaviti. Iz volivnega imenika je izločiti vse delavce in delavke, kateri niso stari 18 let. Ti namreč še nimajo volivne pravice.

Krajevne skupine še posebno opozarjamo na to, da o pravem času predložijo volivnim odborom pravilno izpolnjene kandidatne liste.

Volivni odbori morajo razglasiti volitve s posebnim razglasom. Ta razglas mora biti objavljen v podjetjih, v katerih je zaposlenih do 150 delavcev, najmanj 14 dni pred volitvami, v podjetjih, v katerih je nad 150 delavcev pa je termin za to določen najmanj 3 tedne.

Volivni odbor mora na zahtevo krajevne skupine izročiti 1 izvod obrazca kandidatne liste. To listo mora potem odbor točno izpolniti, in sicer mora napisati na njo toliko kandidatov in namestnikov, kolikor se za dotično podjetje voli zaupnikov. To kandidatno listo morata podpisati tajnik in predsednik skupine, opremiti jo morata z žigom in jo v roku, kateri je določen za sprejemanje kandidatnih list, izročiti predsedniku volivnega odbora. Na kandidatno listo je napisati tudi predstavnik liste in njegovega namestnika. To je važno zato, da bo mogel predstavnik liste prisostvovati volitvam. V nasprotnem primeru lahko volivni odbor zabrani predstavniku liste prisostvovati volitvam.

Skupine opozarjamo tudi na to, naj za one obrate, v katerih še ni bilo volitev, čimprej prijavijo volivne odbore. Poleg prijave volivnega odbora na podlagi obrazca št. 1, katerega vam na zahtevo takoj pošljemo, je treba priložiti tudi izjavo podjetja, da so to najstarejši delavci v obratu (po starosti). Volivni odbor mora biti sestavljen iz najmanj 5 delavcev.

Postopek po izvršenih volitvah.

Delavski zbornici, najbolje pa kar na centralo pošljite po izvršenem volivnem postopku:

1. Za obrate pod 10 delavcev. Vse 4 izvode izpolniti s podpisi predstavnikov organizacije in v spodnjem delu tiskovine nasloviti na podjetje. V zgornjem delu tiskovine pa je nasloviti 1 na bansko upravo, 1 Delavski zbornici, 1 podjetju in 1 na izvoljenega zaupnika. Za Delavsko zbornico in bansko upravo je tiskovine poslati nam v centralo.

2. Za obrate, v katerih so se izvedle volitve po rednem postopku in je bila vložena ena sama kandidatna lista, pošljite po štiri izvode točno izpolnjenih obrazcev št. 5 (zapisnik o volitvah) in št. 15 (zapisnik o konstituiranju obratnih zaupnikov).

Ako je bilo pri rednem volivnem postopku več kandidatnih list, izpolnite in pošljite v štirih izvodih obrazec št. 6 (zapisnik o rezultatu izvršenega glasovanja) in št. 15 (zapisnik o konstituiranju zaupnikov).

3. V obratih, v katerih se bo izvedel skrajšani volivni postopek, pa je vložena samo ena kandidatna lista, izpolnite in pošljite v štirih izvodih obrazec št. 4A (zapisnik o izvršenih volitvah), št. 15 o konstituiranju zaupnikov in jim priložite obrazec 3A (zapisnik o skrajšanem volivnem postopku) in obrazec 2A. Oba obrazca 3A in 2A morajo podpisati zastopnik strokovne organizacije, podjetnik in predsednik volivnega odbora. Slednja zadostujeta v dveh izvodih.

Ako je pri skrajšanem postopku vloženi več kandidatnih list, izpolnite in pošljite prav vse, tako kot v slučaju, da je vložena ena lista; samo za zapisnik je v tem primeru treba izpolniti obrazec št. 5A.

Potrebno je storiti vse, da bodo delavci o načinu volitev dovolj poučeni. Ker je gotovo, da se bodo zopet trosile razne laži naj le tem nihče ne naseda, pač pa je treba v vsakem primeru do kraja delo na izvedbi volitev izvršiti. V nobenem primeru ne smemo dopustiti, da bi nam kdo kratil naše pravice. Treba je pokazati, da znamo ceniti svobodo svojih delavskih ustanov, katerih ena in to zelo važna so tudi volitve delavskih obratnih zaupnikov. Tu edino more delavstvo še svobodno in tajno odločati, kdo ga bo v obratu zastopal. Zato na delo, da bo zmaga tembolj veličastna.

Narodni obrambni sklad

V Službenem listu banske uprave je izšla 3. junija t. l. uredba o narodnem obrambnem skladu. Ta uredba je bila izdana na podlagi § 19. finančnega zakona za leto 1939/40.

Sredstva za ta sklad se stekajo od donosa posebnega davka, ki se je pričel pobirati s 1. julijem 1939. Ta davek se bo pobiral skozi 10 let, t. j. do 1. julija 1949 do 30. junija 1949.

Porabljal se bo pa takole: Vsako leto se porabi 3.500.000 din za vojaške namene, ostanek pa za kritje 6% državnega posojila za javna dela.

Osnovo za odmero tega davka tvori skupni predpis neposrednih davkov fizičnim in pravnim osebam v predhodnem davčnem letu.

Izjemo od tega splošnega določila tvorijo:

- a) Osebe, katerim se predpiše davek prvič, t. j. novi davčni zavezanci.
- b) Osebe, ki se ne obremenjujejo v glavnih davčnih knjigah: n. pr. trgovski potniki, agenti zavarovalnih družb, prodajalci državnih srečk.
- c) Osebe, ki so podvržene davku na dividende in rente.
- d) Osebe, ki plačujejo uslužbenški davek.

Vsem tem osebam se odmeri davek za obrambni sklad z odmero rednega davka.

V osnovo davka pa ne spada davek na poslovni promet, luksuzni davek in vojnica.

Pri določanju osnove se mora upoštevati tudi trajna oprostitve davka po katerem koli zakonu. Začasna oprostitve se ne upoštevata.

Spremembe v višini davčnega predpisa se morajo upoštevati tudi pri določanju davka za narodno obrambni sklad.

Višina davka

Davek se plačuje v naslednjem razmerju, pri višini osnove:

od din 0 do din 10	..	din 1,50
od din 11 do din 25	..	din 4,50
od din 26 do din 50	..	din 10,—
od din 51 do din 75	..	din 15,—
nad din 100 do din 150	..	din 30,—
nad din 150 do din 200	..	din 40,—
nad din 200 do din 500	..	din 60,—
itd.		

Osebe s 4 mladoletnimi otroki plačujejo davek za eno stopnjo nižje, kakor bi jo morali sicer. Osebe z nad 5 otroki pa za dve stopnji nižje.

Samci, vdovci in oženjeni brez otrok pa plačujejo za eno stopnjo višje.

Uslužbenški davek

Osebe, ki so podvržene uslužbenskemu davku, t. j. večina delavcev in nameščencev, pa plačujejo polovico predpisanega uslužbenskega davka. 1% prihodek ni izvzet. Pred nekaj leti se je namreč predpisal na uslužbenški davek še 1% prebitok, t. j. uslužbenški davek se je zvišal za 1%. Pri uslužbenskem davku tudi ne pridejo v poštev družinske olajšave.

Ta novi davek morajo podjetniki pobirati odn. odtegovati tako, kakor ostale davke.

Z novim davkom se je torej zvišal davek pri delavcih za novih 50%.

Medvode

V petek 21. julija se bodo v papirnici v Goričanah vršile zopet volitve delavskih zaupnikov. Naša organizacija bo pri teh volitvah imela svojo kandidatno listo. Volitve se bodo vršile od 5 do 7 zjutraj in od 1 do pol 3 popoldne v zdravnikovi sobi. Dolžnost vsakega člana je, da se volitev udeleži in glasuje za našo listo. Naša glasovnica je bela, katero je treba pustiti celo, druge pa pretrgati in vse skupaj vložiti v kuverto. Tovariši prav pridno poagitrirajmo za našo listo, da bo uspeh za našo organizacijo, ki nam je vse pribojila, kar imamo, čim lepši. — Odbor.

PRIHRANKE

vlagajo delavci v Prvo delavsko hranilnico in posojilnico v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22/1.

Delavska pravica

V današnjem času življenjskega in družabnega razvoja, se čimdalje bolj razvija tudi čut za stanovsko časopisje. Vsaka stanovska skupina želi imeti svoje glasilo, ki naj v javnosti zastopa strokovno stališče dotičnega stanu. Tako je tudi delavskemu stanu potrebno skupno stanovsko časopisje. Kakor ima kapitalizem svoja kupljena in nagrajena glasila, v katerih ne čitamo nikdar o namernem izkoriščanju delovnega ljudstva in z njim o škodovanju vsega našega naroda v korist privandranih tujcev. Ogromni del gospodarstvenikov je tujcev, ki jim je naš narod toliko mil, da bi ga najraje pohrustali. Temu nasproti pa nimamo v meščanstvu glasil, ki bi se temu upala upreti. Zato je delavsko časopisje, ki iz krščanskega in delavskega gospodarskega stališča brani delavski stan, v njegovi borbi za poštenje in potrebno izboljšanje delavskega in s tem narodno gospodarskega položaja. Zalibog se danes pojavljajo »delavske« organizacije.

Slovenski delavci in delavke, ki se v Jugoslovanski strokovni zvezi bore za socialno pravičnost, morajo od vseh strani, in to tudi v imenu krščanstva požirati grenke pilule, laži, zabavljanja in natolcevanja, samo za službo kapitalizmu.

Tu je treba stvarne obrambe delavstva, in zato potrebuje lastnega časopisja. Svetovni kapitalizem plačuje in žrtvuje težke milijone za svojo obrambo in propagando. Dasi ima kapitalizem v svojem žepu nebrej državnikov in vplivnih politikov, vendar skuša svoje gospodarske načine in finte, potom časopisjavsiliti in omiliti pri ljudstvu, ki naj končno postane varuh oduševanja in krivic. Ob tej priliki se spomnim nekkih kritic, ki sem jih čital v nekem listu, ki bi v slovenščini pomenile to-le: »Najneumnejša teleta si volijo sama svoje klavce«. Taka prilika je v Sloveniji zadnji čas dobila po zaslugi raznih, tudi delavskih ljudi, precej temelja. Da se omejijo oziroma preprečijo med delavstvom taki pojavi, je potrebno razjasnenje, ki je najučinkovitejše po tiskani besedi. »Delavska pravica« je sedaj med delavstvom precej poznana in tudi upoštevana, saj se edina bori za socialno pravičnost v krščanskem smislu. List je sedaj že tednik in more prinašati le najnujnejše stvari iz delavskega gibanja. Potreba je pa, da se delavstvo še bolje upozna v odnosih kapitalizma in drugih činiteljev do delavstva. Treba je vsakemu delavcu poznati razlike in delovanje raznih organizacij; sicer se igra prav lahko v svojo škodo »slepe mišice«. Z ozirom na vse to je sedaj že zelo potrebno, da se »Delavska pravica« razširi v vse delavske sloje, pa tudi preko teh, v one kroge, ki danes še z nekim strahom gledajo na krščansko socialistično gibanje. Časopis je glasnik nazorov, idej, novic, raznih gibanj in nosilec sloge enakomislečnih. Mi krščanski socialisti verujemo v svoje nazore in v prihodnost krščanskega socializma, ki znači pravičnost in poštenje vse družbe, v kateri bo delo dobilo svojo pravo veljavo. Zato pa potrebujemo tudi lastnega časopisja. Na delo torej za »Delavsko pravico«!

Jože Gostinčar.

Vabilo

na 12. redni letni občni zbor
Gradbene zadruga »Delavski dom«
v Ljubljani, r. z. z. o. z.,

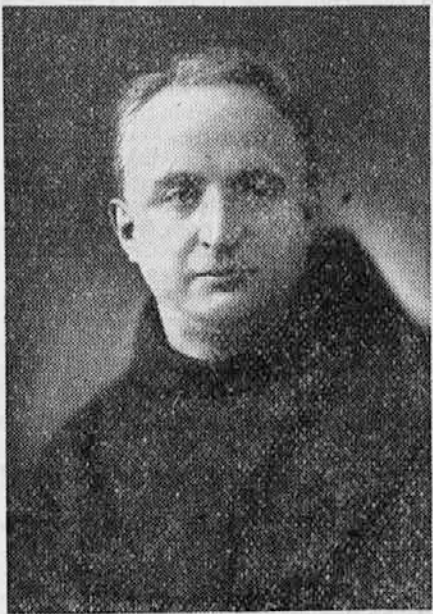
ki se bo vršil v nedeljo 25. julija t. l. ob 9 dopoldne v uradnem prostoru na Miklošičevi cesti 22/I s sledečim dnevnim redom:

1. Odobritev zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1938.
4. Sprememba pravil po zakonu.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Gorje vam, pismouki in farizeji, hinarci, ki dajete desetino od mete in kopra in kumina, pa ste opustili to, kar je v postavi važnejše: pravico, usmiljenje in zvestobo. To je bilo treba storiti in onega ne opustiti. Slepi vodniki, ki precejate komarja, a velbloda požirate. (Mt 23, 23—25.)

SCHICHTOVO terpentinovo milo varuje perilo

P. dr. Angelik Tominc - srebrnomašnik

Frančiškanska župnija v Ljubljani bo v nedeljo 16. julija slovesno proslavila srebrnomašniški jubilej svojega župnika p. dr. Angelika Tomincea.

Tega jubileja pa ne bodo veselili samo župljani frančiškanske župnije v Ljubljani, ampak tudi vsi člani naše Jugoslovanske strokovne zveze. Ta dan se bomo p. Angelika spomnili vsi, hvaležni prav iz srca njemu za veliko ljubezen in skrb, ki jo goji kot duhovni oče naše kršč. soc. delavske skupnosti v JSZ. V njem nismo dobili le moralno oporo v težkih dneh boja, ampak tudi skrbnega svetovalca in voditelja v duhovnih vprašanjih. Z vso odločnostjo se vsakokrat postavi p. Angelik v bran za našo Jugoslovansko strokovno zvezo in brani dragocene krščanske vrednote v gibanju, da jih vihar boja ne razpihne in uniči.

P. Angelika je pripeljala v ožje stike z JSZ ljubezen do delavstva, prava odkritosrčna ljubezen, katero more čutiti v svojem srcu le oni, ki je šel v svojih mladostnih letih sam trdo pot življenjskega boja za obstanek. Pater Angelik je bil namreč sin železničarja z osmimi otroci — samimi fanti. Težka skrb njegovega, sedaj že pokojnega, očeta za vsakdanji kruh

in velika ljubezen njegove matere, ki jo je zajemala in jo še vedno zajema iz vira neskončne božje ljubezni, sta izklesala iz malega Janezka, našega Angelika, moža, ki ne vidi v delovnem človeku le nepotrebno zlo današnje dobe, ampak človeka, po katerem Bog ustvarja svoje velike načrte bodočnosti. Kakor je delo blagoslov božji za človeka, tako je delavec blagoslov božji za vso človeško družbo. Treba ga je le duhovno in gospodarsko dvigniti, pa je danes tako zapleteno socialno vprašanje rešeno. S socialnim vprašanjem pa bodo rešeni tudi vsi problemi, ki danes grozijo človeški družbi z njenim popolnim razkrojem.

Ta velika miselnost nas druži s paterom Angelikom v boju za delavsko pravico v naši Jugoslovanski strokovni zvezi. On, kot mi, imamo skupno zavezo, da je v današnjih razmerah naloga vprav katoličanov, da krepko in dosledno zaorjemo v duhovno tako gnilo človeško družbo z načeli krščanskega socializma po navodilih velikih socialnih okrožnic »Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«. Prav zato pa nam je pred leti tudi podaril prestavo s komentarjem okrožnice Leona XII. »Rerum novarum«, katere se je ravno delavstvo največ poslužilo in jo tudi pokupilo.

S tem svojim udejstvom med nami pa je p. Angelik veliko pripomogel, da je naše gibanje ostalo na višini in da ni krenilo niti malo na stran pot. Velika je tudi njegova zaslug, da naša JSZ stoji danes krepko na straži za krščanske ideale v človeški družbi in da tako junaško kljubuje vsem napadom.

Naše članstvo pa veliko ljubezen p. Angeliku vrača z vsem svojim srcem: kadarkoli se pokaže v naši sredi, vedno je deležen odkritosrčnega priznanja in velikega spoštovanja in ljubezni. Najraje bi ga v vsakem kraju imeli stalno v svoji sredi. Zato pa smo ga tembolj veseli ob tistih redkih prilikah, kadar mu čas dopušča, da se za kratek čas pomudi pri nas.

16. julija se bomo našega velikega učitelja in prijatelja spomnili in prosili Boga, da nam ga ohrani še dolgo let zdravega in veselega.

Sprejemanje delavstva

Novo sprejemanje delavstva v zagorskem rudniku je zopet razburilo le delno zaposlene apneničarje obrata apnenic TPD. Apneničarji doslej še ne pomnijo tako slabega odjema apna in to v najboljših sezonskih mesecih, tako da jih že sedaj v sredi sezone objema strah, kaj bo na zimo.

Tozadevno je bilo že več posredovanj obratnih zaupnikov, strokovnih organizacij in tudi občine same. Napravila se je tudi prošnja na TPD za odpomoč prizadetim delavcem. Na vsa prizadevanja je le malo pozitivnega uspeha. Vkljub vsemu temu je bila delavska delegacija z županom g. Prosencem vred, uverjena in prepričana, da bo vsaj zagotovilo ravnateljstva upoštevalo, da se bo v bodoče pri sprejemanju novih delavcev upoštevalo prvenstveno odviše delavce

obrata apnenic. Kaj je sedaj vzrok, ko se to delavstvo ogorčeno obrača na vse strani, da je možno kljub zagotovitvi delegaciji, sprejemanje novih delavcev? Prav je, vsak je upravičen do dela, vendar je dolžnost, da se upošteva v prvi vrsti najbolj prizadete in domače delavce, ki so izlili že pri svojem delu mnogo znojja pri obratu. Prizadeto delavstvo želi in apelira na vse merodajne, da se to stanje spremeni, in da se da resno naročilo obratvodjem, da prvenstveno sprejemajo prizadeto delavstvo obrata apnenic v rudniške obrate.

Pri volitvah obratnih zaupnikov obrata apnenic, bo vložena kandidatna lista, in sicer skupna lista JSZ in ZRJ. Toliko v vednost našemu članstvu!

Do naših krajev

Celje

Celjska skupina organizira za 20. avgusta t. l. izlet na Ptujsko goro, Ptuj in Haloze. Informacije daje tov. Hočevar, ki sprejema tudi prijave. Povabljeni bodo tudi mariborski tovariši za enak izlet, da se prijateljsko snidemo!

Huda jama

V nedeljo 16. t. m. se bo vršil po prvi sv. maši, t. j. ob pol 8, redni članski sestanek rudarjev v prostorih (mali sobi) gostilne Stokavnik pri Sv.

Jederti. Ker bo poročilo zelo važno, naj na sestanku nikogar ne manjka. Dragi tovariši! Zavedajte se resnosti časa v katerem živimo. Posvetite vsaj nekaj ur v mesecu svoji strokovni izobrazbi. Izlete in druge manj važne stvari si določite za ostale nedelje. Nedelja našega sestanka naj bo vsakemu članu tudi stanovsko sveta. Držite se organizacije, v kateri je vidna vaša boljša bodočnost. Če poročevallec tvega pot, čas in pripravo za poročilo, ki je namenjeno le njegovemu članstvu v dobro, bodite dragi tova-

riši tudi Vi toliko zavedni in ne omalovražujte tega. Bodite sigurni in točni. Zavedajte se, da so naši članski sestanki nujno potrebna delavska strokovna šola, in pa glavni pridobitni vir delavske izobrazbe. Le v močni organizaciji

zavednega članstva je naša moč in v JSZ naša boljša bodočnost. Tovariši, v nedeljo na svidenje! — Predsednik.

Zagorje

Vse člane skupine obveščamo, da je obvezen članski sestanek, katerega priredi skupina rudarjev JSZ v nedeljo 16. t. m. ob 9 dopoldne v dvorani Zadrúžnega doma v Zagorju, zelo važen in zato prosimo, da se istega v polnem številu udeležite. Sestanek se že dalje časa mi vršil zaradi raznih prireditev, zato ima odbor marsikaj važnega za poročati, kar bo članstvo vsestransko zanimalo. Poleg tega pa smo povabili tudi tov. Jožeta Jurača iz Celja, ki bo orisal vse delo, borbe in hotenja za uveljavljenje ideje krščanskega socialističnega gibanja med delovnim ljudstvom. Pripeljite tudi novih tovarišev!

Kočevje

Skupina delavstva JSZ Kočevje, želi našemu zvestemu članu tekst delavcu tovarišu Kužniku Francetu ml., kateri je bil uvrščen kot nameščenev v Tekstilni d. d. Kočevje, obilo sreče in zadovoljstva. Želimo, da bi ga kot dosedaj njegova energija, poštenost in pravica, vodile po krščansko socialno čutečih potih v vrstah nameščencev do konca življenja.

Jarše

V nedeljo, dne 16. julija se bo ob pol 10. uri dopoldan vršil v prostorih gostilne Bunkež v Jaršah članski sestanek naše strokovne skupine tekstilnega delavstva Jarše. Sestanek bo zelo važen. Poročalo se bo o poteku zadnjega mezdnega gibanja in volitvah obratnih zaupnikov. Ker so to važna vprašanja, katera zadevajo vse delavstvo enako, je dolžnost vseh, da se sestanka zanesljivo udeležite. Pride tudi zastopnik centrale.

Škofja Loka

Sporočamo vsem članom od vseh treh skupin, to je oblačilna (Sešir), predilnica (Trata) ter lesno delavstvo (Hajnrihar), da se bo vršil v nedeljo, dne 16. t. m. ob 9. uri dopoldne skupni članski sestanek, in sicer v dvorani Društvenega doma. Sestanek je potreben, ker se bo s tem utrdilo medsebojno tovarištvo in se bomo porazgovorili, kako bomo še nadalje plodoviteje orali ledino med delavstvom našega okraja. S polno udeležbo pa pokažimo, da v škofjeloškem okraju nima med nami mesta nobena druga organizacija, pa naj jo propagira in podpira ena ali druga pokvarjena meščanska miselnost. Zato tovariši in tovarišice, dolžnost nas kliče in na svidenje! Pride zastopnik centrale.

Ponovno po zmago!

Tovariši in tovarišice! V petek, dne 21. julija bomo ponovno volili v podjetju »Sešir« svoje zaupnike. Vsak član in sploh vsak delavec naj bo agitator, da bo v petek naša zmaga še lepša ter bomo s tem, ko bomo zeleno glasovnico raztrgali, belo pa pustili celo, enkrat za vselej pokazali, da ima v podjetju »Sešir« edino besedo pri našem delavstvu Jugoslovanska strokovna zveza. Dokazali bomo, da se naše pošteno delavstvo ne pusti vleči za nos od nobenega, ki ne spada med delavske vrste. Povedali bomo s tem tudi, da smo močni in borbeni, kot smo bili pred štirimi in šestimi leti. Zato vsi do zadnjega na delo, v petek pa ponovno na volišče po zmago.

Trbovlje

V nedeljo 9. t. m. je našo strokovno skupino posetil predsednik iz centrale tov. Zumer Srečko. Poročal nam je o delu in razvoju JSZ. Iz njegovega poročila, katerega je podal kot predsednik našega pokreta, posnemamo sledeče: Dejal je takole: »Ko je pred štiridesetimi leti naš pokojni Krek ustanovil krščansko socialistično gibanje in leta 1909. Jugoslovansko strokovno zvezo, so mu nasprotniki očitali, da je komunist. Prav tako nam nekateri danes po štiridesetih letih obstoja našega gibanja to očitajo. Jugoslovanska strokovna zveza je prišla v nasprotje z gospodarstveniki, ker je delavska, zato jo napadajo in zahtevajo, da naj z delovanjem preneha. Jugoslovansko

strokovno zvezo se da razpustiti, a njena ideja bo ostala, ker je zgrajena na osnovi božjega poslanstva med delavci. Naznačil nam je tov. Zumer tudi vsa nasprotstva, ki so obstojala in še obstojajo do današnjega pokreta. Sklepnili smo soglasno vztrajati v borbi za našo JSZ in delati po njenih načelih za zmago delavskega stanu, proti nepravičnikom in zatiralcem delavcev.

—o—

V dneh od 25. do 30. julija se bo vršil v Ljubljani kongres Kristusa Kralja. Mi kot krščanska delavska organizacija smo že po naših načelih dolžni se prav vsi kongresa udeležiti. Pa ne, da se ga sami udeležimo, marveč, da agitiramo med svojimi tovariši rudarji za čim večjo udeležbo. Vse člane vabimo, da gredo na delo za čim večjo zmago Kristusa Kralja v naši prestolnici Ljubljani. Za vsa navodila se obračajte člani na našega tov. Renko Miloša, kateri ima nalogo, da zbira prijave in vodi tozadevne priprave. Vsi pa mu pomagajmo, da kongres poseti rudarsko delavstvo v čim večjem številu. — Predsednik.

Hrastnik

V nedeljo 16. t.m. se vrši ob 8. uri zjutraj (po rani sv. maši) sestanek naše skupine rudarjev v cerkveni prosvetni sobi. Sestanek je za vse člane obvezen, zato pridite vsi, kajti le v delu je uspeh in napredek. Blagajnik bo pobral članarino za julij od onih, ki jo 1. t.m. niso poravnali. Na svidenje!

Slovenjgradec

V nedeljo 16. t.m. se bo vršil sestanek strokovne skupine JSZ ob pol 10. uri dopoldne v gostilni »Narodni dom« v Slovenjgradu. Sestanek je obvezen za vse člane. Pripeljte pa na sestanek tudi tiste, ki še niso organizirani. Sestanka se bo udeležil zastopnik ekspoziture JSZ iz Maribora.

Otiški vrh

Vse tekstilno delavstvo tovarne Ornič-Mitrovič se vabi na delavski sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 16. t.m. ob 3. uri popoldan v gostilni »Pridgar« v St. Janžu. Tovariši, tovarišice! Ako hočemo, da se naše delovne in plačilne razmere v tovarni izboljšajo, se moramo prvo zavedati naše delavske skupnosti. Nešteto krat smo že slišali, da delavske borbe uspevajo samo takrat, kadar je delavstvo skupno. Večno godrnjanje napram organizacijam ne bo pomagalo prav nič, ako v skupnosti sami ne bomo zahtevali to, kar nam pripada. Zato opozarjamo vse tiste, ki imajo vedno na jeziku besede, »da organizacija nič ne stori«, da se sestanka udeležijo. Na sestanku imajo svobodno besedo, da lahko postavijo svoje zahteve, ker le na sestanku je mesto, kjer se razpravlja o delavskih težnjah. Nikakor pa ne na mestih, ki niso za to merodajna, še manj pa v tovarni, kjer vsaka taka beseda sigurno pride na ušesa delodajalcu, kar daje videz, da delavstvo ni složno. S tem škodujemo samo sebi. Prihaja čas, ko bo moralo tekstilno delavstvo iznova poseči v najodločilnejšo borbo za uveljavljanje svojih pravic. O tem se bomo tudi na sestanku razgovarjali. Zaradi tega vsi na sestanku. Nihče izmed delavstva naj se ne izgovarja, da nima časa. Sestanek naj bo izraz naše volje in hotenja, da tekstilno delavstvo zahteva svoje pravice.

Za soboto 15. t.m. je sklicana skupna seja odbora in delavskih zaupnikov, ki se bo vršila z zastopnikom ekspoziture JSZ iz Maribora ob 9 zvečer v gostilni Jamnik v Otiškem vrhu. Pozivamo vse odbornike in delavske zaupnike, da se seje sigurno udeležijo. Dnevni red seje: proučitev delovnih in plačilnih razmer delavstva v tovarni, pristopitev k splošnemu mezd-

nemu gibanju in delovanje strokovne organizacije. Ker je seja zelo važna, je dolžnost vseh odbornikov in zaupnikov, da se vabilu odzovejo.

Guštanj

V nedeljo 16. t.m. se bo ob 9. dopoldne vršil v običajnih prostorih redni sestanek strokovne skupine kovinarjev JSZ. Pred kratkim smo si izvajali kolektivno pogodbo, potem katere smo si uredili svoje delovne in plačilne pogoje. Ni treba misliti, da je s tem strokovno delo končano. Nasprotno, sedaj je čas, da delo v strokovni organizaciji podvojimo. S tem bomo koristili samo sebi ter bomo s tem branili pogodbo, da se ista tudi izvaja. Zato tovariši v nedeljo ne drži izgovor, da ni časa ali drugi podobni izgovori, katere tovariši, vsaj nekateri, radi povedo v primerih, ko gre za sestanek. Nasprotno, ne da bi samo sam prišel na sestanek, ampak dolžnost vsakega je, da na sestanek pripelje tudi tiste, ki kljub vsemu delu organizacije še vedno stojijo izven nje.

Št. Janž

V nedeljo 16. t.m. se vrši po sestanku tekstilnega delavstva v gostilni »Pridgar« v St. Janžu sestanek strokovnih skupin JSZ koroškega okrožja. Vse strokovne skupine so dolžne, da pošljejo na okrožni sestanek svoje polnomočne zastopnike. Skupine naj tudi pripravijo svoja poročila o delu in vseh potrebah, kakor tudi o zahtevah, ki jih ima članstvo posameznih skupin. Na okrožnem sestanku se bomo v podrobnem razgovorili tudi zaradi delavskega tabora, ki je določen za 6. avgust t.l. Vsekakor je sestanek važen, zato naj se ga udeležijo vse skupine v čim večjem številu zastopnikov.

Okrožni sestanki

Krajevne skupine JSZ, katere spadajo v ljubljansko okrožje, imajo v nedeljo, dne 16. julija t.l. ob 9. uri dopoldan v prostorih JSZ na Miklošičevi c. 22/I. okrožni sestanek. Vsled predstojenih volitev delavskih obratnih zaupnikov bo sestanek zelo važen. Zato naj vse skupine pošljejo če le mogoče po več tovarišev ali tovarišic iz odbora krajevne skupine.

Vevče

Pri nas poteka življenje kaj hitro. Marsikaj nas je v zadnjem času že doletelo, tako znižanje mezd, leta 1937. štrajk, skrčena zaposlitev, ki se sedaj nekoliko zboljšuje itd. Letos smo pa dobili še novo »gosposko« organizacijo, v katero so vstopili taki, ki so jih na dolgotrajna prizadevanja le pregovorili in »prepričali« in dopovedali, da JSZ ni več krščanska, ali če hočete katoliška, in ne slovenska organizacija, čeravno dosledno po teh načelih dela in ne samo govori. V to organizacijo so še vstopili nekateri, ki jim je nizka članarina ugajala in pa še možnost kake službe za svoje itd. Kako je s krščanstvom in drugim v tej organizaciji, se je z zedinjenjem in kongresi že pokazalo. Pa kaj hočemo. Nekateri to novo organizacijo potrebujejo in dobili smo jo. Saj danes ni potrebno, da ima delavstvo nekaj svojega, da ima svobodo gibanja in združevanja v takih organizacijah, ki jih samo hoče in se potom njih uveljavi v družabnem življenju. Danes se vrši borba, kdo izmed vladajočih bo delavstvo imel za seboj za svoje politične namene. Gre za to, da se delavstvo uspava v raznih manifestacijah in položi svojo usodo in bodočnost v roke vse prej kot iskrenim delavskim zastopnikom. Tako izgleda ta gosposka stvar v malem in tako v velikem.

Gremo tretjič na volitve obratnih zaupnikov, ki bodo 21. julija. Dne 12. maja izvršene volitve so bile od kr. banske uprave zaradi odložitve ministrstva socialne politike razveljavlje-

ne. Pri sedanjih volitvah bo nekaj sprememb, in sicer v doglednem času. Vrše se zjutraj od 6.—8. ure, nato se do 12. ure prekinajo potem pa se vrše zopet od 12. do 18. ure. Ta sprememba je zato, da bo nočna izmena lahko takoj po delu volila in ne bo treba hoditi nazaj. Volilni odbor je isti in tudi način glasovanja.

S sklepom delavskega sestanka smo pred časom vložili na podjetje zahteve zaradi A in B fonda, zaposlitve žensk in za zvišanje zaslužka delavcem iz brusilnice. 9. junija se je vršil razgovor s podjetjem, na katerem se glede A fonda nismo zedinili in je podjetje izjavilo naj gremo pred sodišče. Prizna namreč, da je lastnina delavstva, da pa naj ostane za starost. Delavstvo se bo moralo na posebnih polah izjaviti za ali proti tožbi. Za stare reveže, ki dobivajo podporo iz B fonda bo podjetje še nekaj nudilo za nadaljnje tlanjanje podpor, vendar vsoté še ni določilo. Prav tako še ni dokončno urejeno glede zaposlitve delavk, ki se poroče. 17 delavcev iz brusilnice pa je dobilo od 45—50 par poviška na arno mezdo, kar so prizadeti upravičeno dobili in so zadovoljni. Tozadevno se bo naredil dodatek k kolektivni pogodbi.

To vlogo smo ponudili v podpis tudi ZZZ, ki pa jo je odklonila brez utemeljitve. V »Slovenskem delavcu« pa smo potem čitali napad z D. M. v Polju, da smo se šele sedaj spomnili na zahtevo o izplačilu fonda, da ga bo pa ZZZ dosegla v kratkem in gotovo. Sedaj je pa tudi Kukovica Jakob zgubil upanje, ko je že izjavil »vsega upanja še nisem zgubil«. Naj zahvali Boga, da se ni zapletel v tisočdinarske stave, ki jih je pred 12. majem tako ponujal na vse strani pri lovu za člani in glasovi. Sedaj bi lahko postal berač.

Mi pa z obljubami ne licitiramo, uspehe konstatiramo, vodimo pa borbo z delavstvom za delavstvo. Pove-mo resnico, da smo fond zahtevali že leta 1937. Eno polovico smo dosegli, za drugo polovico pa tudi nismo nič proti, če jo vi. Povemo pa še to, da izplačilo tega fonda ne pomeni noben bistven uspeh za delavstvo, ker lastništva nikdo ne osporava.

Mi vodimo borbo tako, kakor delavstvo hoče in nam naša načela narekujejo. Vi tega ne morete trditi in ne dokazati. 21. julija pa bo vevško delavstvo spregovorilo z belo glasovnico, kdo je njegov pravi zastopnik in komu zaupa.

Kongres Kristusa Kralja

Za kongres Kristusa Kralja, ki bo kakor je že vsem znano, od 25. do 30. julija 1939, se vsa Slovenija prav pridno pripravlja. Kongresa se bo udeležilo tudi veliko število katoličanov iz vse naše države, prav tako pa tudi iz inozemstva. Za to lepo proslavo Kristusa Kralja se z velikim veseljem pripravljajo tudi člani naše Jugoslovanske strokovne zveze. Ob tej priliki hočemo dokazati, da smo z vsem svojim srcem, z vso svojo dušo, z delom in žrtvovanjem za večno Idejo pravice in resnice. Ze 45 let naše krščansko socialistično gibanje, od svojega obstoja do danes, dela in se trudi, da v javnem in privatnem življenju zavlada Kristus Kralj s svojimi neminljivimi zakoni v srečo delovnega človeka, v srečo našega naroda in vsega človeštva. Tudi delavec je človek, stvarstvo božje, tudi njega je Kristus Kralj s svojim rojstvom, trpljenjem in smrtjo odrešil in poveljal. Zato je tako ozka zveza med njima, da si mi po svojih načelih ne moremo predstavljati enega brez drugega. Delavec je v Kristusu res človek, brez njega pa je le stroj in sredstvo drugim za izkoriščanje. In če se danes delavec bori za svojo pravico v družabnem redu, se istočasno tudi bori za kraljestvo Pravice in Ljubezni med človeškim rodом, bori za načela Kristusova, bori za Kristusa samega. Zato pa se bomo mi kongresa udeležili v največjem številu in manifestirali za načela pravice in resnice.

Kongres se bo pričel v torek 25. julija ob 6 popoldne z otvoritvijo v stolnici. Po prošnji »Pridi sv. Duh« bo imel otvoritveni govor predsednik kongresa Kristusa Kralja škof dr. Gregorij Rožman. Po govoru bo blagoslov. Zvečer ob 8 bo slovesni začetek kongresnih zborovanj.

Sreda, dne 26. julija, bo posvečena zborovanjem o verskem prepovedu. Ta dan bo v stolnici ob 7 zjutraj sv. maša s pridigo v francoskem jeziku. Dopoldne bodo zborovanja v Unionu. Zvečer ob pol 7 bodo večerne pobožnosti po vseh cerkvah. Ob pol 9 pa bo koncert slovenskih narodnih pesmi v Unionu.

Četrtek, dne 27. julija, je posvečen zborovanjem o npravnem

prepovedu. Zjutraj ob 7 je v stolnici sv. maša s pridigo v češkem jeziku. Dopoldne zborovanja v Unionu, prav tako tudi popoldne, zvečer večerne pobožnosti po cerkvah. Ob pol 9 bo koncert glashenega društva Ljubljane, ki bo predvajal slovenske nabožne pesmi v frančiškanski cerkvi.

Petek, 28. julija, bo posvečen zborovanjem »Svet za Kristusa« . Ob 7 v stolnici sv. maša s pridigo v italijanskem jeziku. Dopoldne in popoldne sledijo predavanja v uni-onjski dvorani. Zvečer ob pol 7 bodo večerne pobožnosti po cerkvah ob 8 pa slavnostno zborovanje v Unionu.

V soboto, 29. julija: Ob 8 bo mladinska pobožnost na Stadionu, ob 9 zborovanje KA za inteligenco v Delavski zbornici, ob 10 zborovanje narodnostnih skupin po raznih dvoranh, ob 15.30 sklepno študijsko zborovanje v Unionu, s poročilom o delu študijskih dni, objavo in sprejetjem resolucij; ob 19.30 »Igra o kraljestvu božjem«. Po zaključku na Stadionu petje in litanije Matere Božje.

V nedeljo, 30. julija: polnočnice po cerkvah, ob 9 na Stadionu pontifikalna maša s pridigo, ob 14 spreved katoliških organizacij na Stadion. Poziv zastopkov narodov na bratsko sodelovanje v kraljestvu Kristusovem. Prenos Najsvetejšega iz župne cerkve sv. Cirila in Metoda na Stadion. Pete litanije Srca Jezusovega, posvetitev, zahvalna pesem, blagoslov in Povsod Boga.

Ob času kongresa bo tudi razstava iz španskih preganjanj, razstava sodobne cerkvene umetnosti in duhovni koncert v cerkvi sv. Petra.

Glede spreveda samega smo se obrnili na merodajna mesta in takoj, ko dobimo pozitivni odgovor, bomo vse naše skupine obvestili.

Iz uredništva

Prihodnja številka »Delavske Pravice« bo izšla en dan prej. Z ozirom na to prosimo vse sodelavce, naj to upoštevajo in pošljejo v uredništvo gradivo do ponedeljka 17. t.m. popoldan.

Delavska PRAVICA
KRAŠČANSKEGA DELOVNEGA LJUDSTVA

Izhaja vsak četrtek popoldne, v primeru praznika dan prej. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani, Miklošičeva c. 22-I. — Oglasi, reklamacije in naročila na upravo, Miklošičeva 22-I. Oglasi po ceniku. — Telefon št. 4948. Številka pošt. čekovskega računa 14.900.

Posamezna številka 1 din. Naročnina: za 1 mesec 4 din, za četrt leta 10 din, za pol leta 20 din, za vse leto 40 din. Zamejstvo mesečne 7 din, letno 70 din.

Urejuje in odgovarja Rožman Joško v Ljubljani. Izdaja za konzorcij delavske pravice. Srečko Zumer, Ljubljana. Tiska Zadržna tiskarna r. z. z. o. z. v Ljubljani, Tyrševa c. 17 (Maks. Blejce)

Nabirajte oglase za »Pravico«!

MALI OGLASI
POSAMEZNA BESEDA 50 PAR

DELAVCI! Najcenejše in najhitreje prometno sredstvo je dobro kolo znamk »Dürkopp«, »Triumph«, »Austrodamler«, »Vesta« in »Miffax«, ki jih dobite tudi na obroke samo pri Cirilu Kmetiču v Dobo 110 pri Domžalah.

LEPO IN POCENI
tiska časopise, knjige, revije, letake in drugo
ZADRUŽNA TISKARNA
LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 17, TELEFON ŠT. 30-67